

EBELİK BÖLÜMÜ DERS İÇERİKLERİ

I. YARIYIL

EBELİKTE TEMEL İLKE VE UYGULAMALAR-I

Türkiye`de ve Dünya`da ebelik mesleğinin tarihsel gelişimi, ebelerin görev yetki ve sorumlulukları, hasta hakları, ulusal ve uluslararası ebelik örgütleri, ebelikte temel kavramlar, temel insan gereksinimleri, sağlık sistemi , sağlık sistemi içerisinde ebelerin yeri, güvenli çevre, bireysel hijyen, enfeksiyon kontrolü, yara ve yara bakımı, hasta güvenliği, iletişim ve öğretim ilkeleri, ölüm ve yas tutma süreci, uyku ve dinlenme, ağrı, vücut mekaniği ve hareket, hasta kabulü ve taburculuk süreci, öykü (anamnez) alma ve muayeneye hazırlık, kanıta dayalı ebelik, ebelik kavram ve kuramları , ebelik bakım süreci, akılcı ilaç uygulamaları, stres ve stres yönetimi, dijital okur-yazarlık ve sağlık okur-yazarlığı, afet, göç ve salgınlarda ebelik, ebelikte adli konular ve malpraktis.

EBELİĞE GİRİŞ

Ebelik mesleğinin tanımı (temel kavramlar - ebe kimdir, ebelik felsefesi, rolleri ve fonksiyonları), ebelik tarihi (dünyada ve Türkiye'de ebelik eğitiminin ve mesleğinin gelişimi), ebelikte etik ve yasal boyut (ebe-hasta hakları, malpraktis, ebelik mevzuatı ve ulusal/uluslararası yasal sorumluluklar), uluslararası ebelik örgütleri (ICM, FIGO, WHO ve ebelik tanımı), sağlığın korunması ve geliştirilmesinde ebeğin rolü ebelik modelleri ve teorileri (kadın merkezli bakım, kanıta dayalı ebelik uygulamaları, birincil sağlık hizmetlerinde ebelik), ebelikte iletişim ve empati (gebe-ebe ilişkisi, terapötik iletişim, kriz durumlarında ve hassas gruplarla iletişim), kültürel ebelik yaklaşımları (doğum ve kadın sağlığına kültürel bakış açısı, kültürel yeterlilik) profesyonelleşme ve kariyer (ebelik mesleğinde profesyonel kimlik kazanma, lisansüstü eğitim, ebelikte araştırma ve kanıt kullanımı bakım süreci ebelik felsefesi doğrultusunda bakımın planlanması kadın merkezli bütüncül bakım planı örnekleri ve klinik vakalar üzerinden tartışılması

ANATOMİ

Anatomiye giriş, terminoloji, anatomik pozisyonlar, düzlemler ve eksenler, hareket sistemi anatomisi: kemikler (osteoloji), aksiyal ve apendiküler iskelet yapıları, kafa kemikleri ve omurga anatomisi, hareket sistemi anatomisi: eklemler (artroloji) ve bağlar, hareket sistemi

anatomi: kaslar (miyoloji), baş, boyun, gövde, alt ve üst ekstremiteler kasları, dolaşım sistemi (kardiyovasküler sistem) anatomi, kalbin yapısı, tabakaları, odacıkları, kapakçıkları, büyük ve küçük kan dolaşımı, ana arterler ve venler, lenfatik sistem anatomi, lenf düğümleri, dalak, timus ve lenf dolaşımı, solunum sistemi anatomi, burun, farenks, larenks, trakea, bronşlar ve akciğerlerin yapısı, plevra ve solunum kasları, sindirim sistemi anatomi, ağız, yutak, özofagus, mide, ince ve kalın bağırsaklar, karaciğer, safra kesesi ve pankreas, ürogenital sistem anatomi: üriner sistem, böbrekler, üreterler, mesane ve üretra, ürogenital sistem anatomi: erkek genital sistemi, testisler, epididim, duktus deferens, yardımcı bezler (prostat vb.) ve skrotum, ürogenital sistem anatomi: dişi genital sistemi, uterus, ovariumlar, tuba uterinale (fallop tüpleri), vajina ve vulva anatomi, pelvik taban kasları ve ebelik bakımındaki önemi, endokrin sistem anatomi, hipofiz, tiroid, paratiroid, böbrek üstü bezleri ve pineal bez, sinir sistemi anatomi, merkezi sinir sistemi (beyin, medulla spinalis) ve periferik sinir sistemi, otonom sinir sistemi, duyu organları anatomi, göz, kulak, burun, dil ve deri anatomi, topografik klinikte ebelik ve doğum anatomi, pelvis tipleri, pelvik çaplar, fetal baş anatomi (suturalar ve fontaneller) ve doğum mekanizması ile ilişkisi, klinik anatomi ve kanıt temelli uygulamalardaki anatomik temeller.

FİZYOLOJİ

Hücre ve organeller, hücre zarında transport olayları, biyolojik potansiyeller, nöromusküler bağlantı, iskelet kası fizyolojisi, düz kas fizyolojisi, sinir sistemi fizyolojisine giriş, sinaps ve transmitterler, duyu fizyolojisi, motor kontrol, endokrin sistem fizyolojisine giriş, hipofiz, hipotalamus ve tiroid hormonları, paratiroid hormonları, adrenal bez ve gonad hormonları, menstrual siklus ve cinsel fonksiyonlar, pankreas, diabetes mellitus ve karbonhidrat metabolizmasına etkili hormonlar, kan fizyolojisine giriş, eritrositler, lökositler ve bağışıklık, trombositler ve hemostaz, kalp ve dolaşım fizyolojisine giriş, kalp siklusu, kalbin özel ileti sistemi, kan dolaşımının dinamikleri, kan basıncı ve hipertansiyon, solunum fizyolojisine giriş, solunum membranı, gaz diffüzyon olayları ve kanda gazların taşınması, solunum mekaniği ve solunum fonksiyon testleri, boşaltım fizyolojisine giriş, nefronlar ve idrar oluşumu ve GFR, renin-angiotensin sistemi, klirens, asit-baz dengesi ve miksiyon, sindirim fizyolojisine giriş, sindirim sistemindeki hareketleri, kimyasal sindirim ve absorpsiyon, defekasyon, konstipasyon, karaciğer absorbtif ve postabsorbtif, dönemdeki fonksiyonları, özel duyu organları fizyolojisi.

MİKROBİYOLOJİ

Mikrobiyolojiye giriş (temel kavramlar - mikroorganizmaların sınıflandırılması, enfeksiyon ve flora), normal vücut florası (vajinal flora, laktobasillerin rolü ve gebeliğe etkileri), sterilizasyon ve dezenfeksiyon yöntemleri (fiziksel ve kimyasal yöntemler, doğumhane dezenfeksiyonu), asepsi ve antisepsi (el yıkama, cerrahi asepsi, steril eldiven giyme), hastane enfeksiyonları ve izolasyon yöntemleri, tıbbi atık yönetimi b) bakteriyoloji (bakterilerin yapısı, üremesi, kültür ve antibiyogram), ebelikte önemli bakteriyel enfeksiyonlar (Grup B Streptokok - GBS, klamidyâ, bel soğukluğu, sifiliz), üriner sistem enfeksiyonları ve gebelikte asemptomatik bakteriyüri c) viroloji (virüslerin yapısı ve çoğalması), maternal ve perinatal viral enfeksiyonlar (HIV, Hepatit B ve C, dikey geçiş yolları), TORCH grubu virüsler (rubella, sitomegalovirüs, herpes), HPV ve servikal kanser ilişkisi, aşılar d) mikoloji ve parazitoloji (gebelikte vajinal kandidiyazis, toksoplazmozis bulaş yolları ve korunma, trikomoniyazis) e) temel immünoloji (doğal ve edinsel bağışıklık, antijen-antikor ilişkisi, immünoglobulinler), gebelikte bağışıklık sistemi ve anne sütünün rolü, gebelik ve bebeklik dönemi aşı takvimi, mikrobiyolojik örnek alma (idrâr, kan ve vajinal/servikal sürüntü alma ve taşıma teknikleri), bakım süreci a) enfeksiyon risklerinin planlanması b) enfeksiyonu olan gebe ve yenidoğan vaka örnekleri üzerinden bakım planının tartışılması

PSİKOLOJİ

Psikoloji bilimine giriş, psikolojinin tarihçesi ve araştırma alanları, davranışın biyolojik temelleri, duyum ve algılama, öğrenme, düşünme, dil ve zekâ, bellek, heyecan ve güdülenme, gelişim, gelişim kuramları, kişilik ve kişilik kuramları, psikolojik bozukluklar ve tedavileri, sosyal psikoloji, sağlık psikolojisi: stres, baş etme, iyi oluş

GENEL İNGİLİZCE -I

The use of be (present)-meeting people-the use of have got/has got-describing people-the use of can and have to-feeling the time- the present simple- the use of would like----talking about daily life-the use of there is/there are-the use of be in the simple past tense-regular and irregular verbs and their uses in the past tense-giving dates- present continuous tense-nonprogressive verbs-talking about health-be going to- some phrasal verbs- talking about experiences-the present perfect tense-future-will-past continuous tense-talking about people and places-possibilities-talking about activities.

TÜRK DİLİ-I

Dil, anlatım, paragraf bilgisi, yazılı anlatım biçimleri, yazılı anlatım türleri, sözlü anlatım, anlatım cümle bozuklukları ve bunların düzeltilmesi.

II. YARIYIL

EBELİKTE TEMEL İLKE VE UYGULAMALAR- II

Yaşamsal bulgular (temel kavramlar: vücut ısısı, nabız, solunum, kan basıncı), ilaç uygulamaları (ilaç bilgisi ve farmakokinetiği, ilaçların veriliş yolları ve uygulanışı), oral yol, parenteral yol, inhalasyon yolu, lokal uygulama, intravenöz infüzyon, kan alma ve kan transfüzyonu sıvı elektrolit dengesi, sıcak-soğğun terapötik kullanımı oksijen tedavisi ve uygulama yöntemleri, barsak boşaltımı ve uygulamaları, beslenme ve sindirim sistemi uygulamaları üriner boşaltım, bakım süreci, bakımın planlanması, bakım planı örnekleri ve bakım planı örneğinin tartışılması

HİSTOLOJİ VE EMBRİYOLOJİ

Embriyolojinin tanımı, tarihçesi, embriyolojik terminoloji, hücre ve özellikleri, kadın üreme sistemi, erkek üreme sistemi, spermatogenez, oogenez, genital siklus, fertilizasyon, embriyonal dönem, bilaminar embriyonik disk ve koryonik kese oluşumu: ikinci hafta, trilaminar germ diskinin oluşumu- doku ve organların farklılaşmaya başlaması: üçüncü hafta, organogenez, fetal dönem, histolojinin tanımı, tarihçesi, histolojik doku hazırlama metodları

TIBBİ BİYOLOJİ VE GENETİK

Hücre; tanımı, prokaryotik ve ökaryotik hücreler bitkisel ve hayvansal hücreler, biyomoleküller, hücre organelleri – hücre membranı, dna; işlevi, yapısı ve paketlenmesi, hücre döngüsü ve hücre bölünmesi (mitoz-mayoz), mutasyonlar-ı; genom mutasyonları, mutasyonlar-ı; kromozom ve gen mutasyonları, hücre iskeletinin moleküler yapısı, hücreler arası bağlantılar (hücre adezyon molekülleri), ekstraselüler matriks, prenatal tan, hla'nın yapısı ve fonksiyonları, transplant immünolojisi

BESLENME İLKELERİ

Beslenme ve sağlık, besin öğeleri; karbonhidratlar, lipidler, proteinler, su ve mineraller, vitaminler, diğer içecekler, nükleik asitler, enerji metabolizması, hormonlar ve metabolizma, besin gurupları, yiyeceklerin işlenerek saklanması, gebe ve lohusa kadınların beslenmesi, bebeklerin ve çocukların beslenmesi, yaşlıların beslenmesi, işçilerin beslenmesi, sporcuların beslenmesi.

BİYOKİMYA

Biyokimyaya giriş, hastadan biyolojik test örneklerinin alınması, su ve pH, karbonhidratlar, amino asitler ve proteinler, enzimler, enzim kinetiği, lipid biyokimyası, biyolojik membranlar, membranlarda transport mekanizmaları, nükleik asitler, vitamin ve mineraller hormon biyokimyası

GENEL İNGİLİZCE-II

Simple past tense, countable and uncountable nouns, some /any/ a few / a little, comparatives and superlatives, present continuous, possessive pronouns, going to future tense, adverbs and adjectives, present perfect tense.

TÜRK DİLİ-II

Bir genelgenin, bir resmi yazının, düşünce yazısının hazırlanması, böyle yazıların özetlenmesi ve kaleme alınması, bir iş yerinin tanıtılması, bir düşünce veya görüşü ileri sürmek, bir yazının temasının anlatımı ve eleştirilmesi., bilgi derlemek , sözlü ve yazılı anlatım türleri (açık oturum,tartışma,panel,sempozyum,forum), özellikleri ve hazırlanışı, imla, noktalama, yazım kuralları ve bunların resmi yazılardaki özellikleri, cümle ve cümle çeşitleri, yapı, anlam, yüklemine göre öğelerin dizilişı, cümle çeşitleri

III. YARIYIL

SAĞLIKLI GEBELİK VE BAKIM

Gebelik öncesi dönem (prekonseptüel bakım ve danışmanlık, risk faktörlerinin belirlenmesi, folik asit desteği), gebeliğin anatomisi ve fizyolojisi (maternal sistemlerdeki anatomik, fizyolojik ve psikolojik değişiklikler), gebelik tanısı (gebelik belirti ve **bulguları, gebelik**

testleri), gebelik haftası ve tahmini doğum tarihinin hesaplanması (Nagele kuralı, ultrasonografi verileri), prenatal takip yönetimi (antenatal izlem protokolleri, laboratuvar testleri ve taramalar, NST ve ultrasonografi takibi), gebelikte beslenme ve kilo takibi (gebelikte mikro/makro besin öğeleri, pika sendromu, kilo kazanımı takibi) b) gebelikte sık karşılaşılan rahatsızlıklar ve ebelik bakımı (bulantı-kusma, konstipasyon, varis, kramplar, reflü, sırt ağrıları ve ebelik rahatsızlık giderici önlemleri), gebelikte yaşam tarzı ve hijyen (gebelikte cinsellik, egzersiz, seyahat, giyim, ağız ve diş sağlığı, teratojenler, sigara ve alkol kullanımı), fetal gelişim ve izlem (embriyonik ve fetal dönemler, plasenta ve göbek kordonunun yapısı ve işlevleri, fetal hareketlerin takibi), fetüsü değerlendirme yöntemleri gebelikte tehlike işaretleri ve erken tanılama (vajinal kanama, erken membran rüptürü, preeklampsi belirtileri, şiddetli karın ağrısı) bakım süreci prenatal dönemde ebelik bakımı ve izlemlerinin planlanması NANDA uyumlu gebelik izlem bakım planı örnekleri, riskli durumların ayrımı ve vaka örnekleri üzerinden tartışılması

FARMAKOLOJİ

Farmakolojinin temel kavramlarını, ilaçların zararlı etkileri önlem ve tedavileri, ilaçların etkilerini değiştiren faktörleri, ilaç etkileşimleri, ilaçların laboratuvar test sonuçlarına etkileri, ilaçların gebelik kategorileri anlatılmaktadır. Bunun yanında antiemetik ilaçlar, gebelikte mental sağlık, gebelikte ağrı yönetimi, uterus kontraktilesini azatan ve artıran ilaçlar, antimikrobiyal ajanlar, gebelikte besinsel destekler, gebelikte gastrik asit yönetimi, gebelik ve lohusalık döneminde laksatifler, gebelikte kardiyovasküler hastalıkların yönetimi, lohusalık döneminde ilaç kullanımı, gebelik ve kronik hastalıklar

PATOLOJİ

Patolojiye giriş, strese hücresel yanıt, temel kavramlar, adaptasyon mekanizmaları, hücre zedelenmesi ve hücre ölümünün nedenleri ve mekanizmaları, hücre zedelenmesi ve hücre ölümünün morfolojisi, akut inflamasyon, kronik inflamasyon, doku onarımı, primer ve sekonder yara iyileşmesi, hemodinamik bozukluklar, tromboembolik hastalık, infarktüs ve şok, neoplazi, infeksiyöz hastalıkların patolojisi.

GEBELİKTE DAHİLİ HASTALIKLAR VE BAKIMI

Gebelik ve solunum sistemi hastalıkları, gebelik ve kardiyovasküler sistem hastalıkları, gebelik otoimmün ve eklem bağ dokusu hastalıkları, gebelik ve üriner sistem hastalıkları/kan hastalıkları. Gebelik ve endokrin sistem hastalıkları, gebelik ve sindirim sistemi hastalıkları, gebelik ve sinir sistemi hastalıkları, meme hastalıkları, vasküler sistem hastalıkları, akut karın.

İLK YARDIM VE ACİL BAKIM

İlk yardım ve acil bakımın temel kavramları, ilkeleri ve etik-yasal boyutları, acil sağlık hizmetleri sistemi (112) ve triyaj (renk kodları) uygulamaları, hasta/yaralının ve olay yerinin değerlendirilmesi, temel yaşam desteği (TYD) ve havayolu tıkanıklıklarında (Heimlich manevrası) ilk yardım, erişkin, çocuk ve bebeklerde ileri yaşam desteği ve ebelik/hemşirelik sorumlulukları, kanamalar, şok ve göğüs ağrısında acil yaklaşım, yaralanmalar, amputasyonlar ve yara bakım ilkeleri, kırık, çıkık ve burkulmalarda sabitleme yöntemleri ve taşınma teknikleri, yanık, donma ve sıcak çarpmalarında ilk yardım, zehirlenmeler (solunum, sindirim, deri yolu) ve acil müdahale, bilinç bozuklukları, senkop, epilepsi krizi, hipoglisemi ve komada ilk yardım, yabancı cisim kaçmalarında (göz, kulak, burun) acil yaklaşım, boğulmalarda (suda boğulma, ası vb.) ilk yardım ve resüsitasyon yönetimi, hayvan ısırıkları, sokmaları ve anafilaktik şokta acil bakım, obstetrik (doğumsal) aciller (postpartum kanamalar, eklampsi, kordon sarkması, ablasyo plasenta) ve ebelik yönetimi, hastane öncesi acil doğum (ambulans veya sahada) ve yenidoğan resüsitasyonu (NRP), afetler, olağanüstü durumlar ve kitlesel yaralanmalarda ilk yardım yönetimi, psikolojik ilk yardım ve kriz durumundaki hasta/yakınlarına yaklaşım, ilk yardım ve acil bakımda kanıt temelli uygulamalar, güncel resüsitasyon (ERC/AHA) kılavuzları ve ulusal ilk yardım yönetmelikleri.

ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ-I

İnkılap ve benzeri kavramlar. Atatürk'ün inkılap anlayışı. Duraklama–gerileme dönemlerinde Osmanlı devletinde yapılan ıslahat hareketleri ve Osmanlı devletinin durumu, Trablusgarp Balkan Savaşları, I. Dünya savaşı ve Mondros Ateşkes Anlaşması, Mondros ateşkes anlaşmasının uygulamaya konması, işgaller, Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkışı, kongreler ve teşkilatlanma, Misak-ı Milli ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılışı, milli cepheler, Mudanya ve Lozan Antlaşmaları.

IV. YARIYIL

RİSKLİ GEBELİK VE BAKIM

Riskli gebelik kavramı (temel kavramlar - maternal ve fetal risk faktörleri, obstetrik risk değerlendirme ölçekleri), gebeliğin erken dönem kanamaları (abortus çeşitleri, ektopik gebelik,

gestasyonel trofoblastik hastalıklar ve ebelik bakımı), gebeliğin geç dönem kanamaları (plasenta previa, ablasyo plasenta, uterin rüptür ve acil ebelik yönetimi), gebelikte hipertansif hastalıklar (kronik hipertansiyon, gestasyonel hipertansiyon, preeklampsi, eklampsi, HELLP sendromu ve magnezyum sülfat tedavisi/takibi), gebelikte metabolik ve endokrin hastalıklar (gestasyonel diyabet, oral glukoz tolerans testi takibi, tiroid hastalıkları), gebelikte enfeksiyon hastalıkları ve izlemi (TORCH enfeksiyonları, cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar, HIV, hepatitler ve fetal riskler), çoğul gebelikler (monozigotik/dizigotik gebelikler, komplikasyonlar ve izlem), amniyon sıvısı anomalileri (oligohidramniyos, polihidramniyos ve ebelik yaklaşımları), fetal büyüme bozuklukları (IUGR, makrozomi) ve izlemi, erken membran rüptürü (EMR) ve erken doğum eylemi (tokolitik tedavi ve ebelik takibi), postterm gebelik, hematolojik hastalıklar (anemi çeşitleri, Rh uygunsuzluğu ve indirekt coombs takibi, anti-D immünoglobulin uygulaması), kronik sistemik hastalıklar (kalp hastalıkları, böbrek hastalıkları, epilepsi ve gebeliğe etkileri), bakım süreci yüksek riskli gebenin antenatal dönemde izlemi, hastaneye yatış kriterleri ve bakımının planlanması preeklampsik, diyabetik veya kanamalı gebe vaka örnekleri üzerinden NANDA uyumlu riskli gebelik bakım planlarının tartışılması

BULAŞICI HASTALIKLAR VE BAKIMI

Sağlık kavramı ve hizmet sunumu: bütüncül sağlık yaklaşımı; sağlık hizmeti, insanda bulaşıcı hastalık (enfeksiyon/bulaşıcı hastalık, aile enfeksiyonları, enfeksiyon zinciri, bulaşıcı hastalıklarla savaşta sağlık ekibinin yetki ve sorumlulukları), bulaşıcı hastalıklar çıkmadan önce alınması gereken önlemler (toplumun bireylerine yönelik koruyucu önlemler, çevreye yönelik koruyucu önlemler -su ile bulaşan hastalıklar, içme-kullanma sularına yönelik çalışmalar, besinlere yönelik çalışmalar, vektörlere savaş, çevreye yönelik diğer önlemler, bulaşıcı hastalıklar çıktıktan sonra sağlık ekibince yapılacak işlemler, su ve besinlerle bulaşan hastalıklar çıktıktan sonra yapılacaklar hava ile bulaşan hastalıklar çıktıktan sonra yapılacaklar, ilişki ile bulaşan hastalıklar çıktıktan sonra yapılacaklar ilişki ile bulaşan hastalıklar, savaşım yöntemleri, vektörler ile bulaşan hastalıklar çıktıktan sonra yapılacaklar, vektörler ile bulaşan hastalıklar, savaşım yöntemleri zoonozlar ile bulaşan hastalıklar çıktıktan sonra yapılacaklar zoonozlar ile bulaşan hastalıklar, savaşım yöntemleri, genişletilmiş bağışıklama programı

hepatit a, hepatit b tüberküloz etken, belirtiler, bulaşma yolu ve korunma yolları, kızamık-kızamıkçık-kabakulak etken, belirtiler, bulaşma yolu ve korunma yolları, polio hemafilus influenza tip (hib) etken, belirtiler, bulaşma yolu ve korunma yolları, su çiçeği, pnömokok etken, belirtiler, bulaşma yolu ve korunma yolları, difteri, boğmaca, tetanoz etken, belirtiler, bulaşma yolu ve korunma yolları, bulaşıcı hastalık bildirimi, bildirimi zorunlu hastalıklar, bildirim, filyasyon, filyasyon raporu örnekleri

AİLE PLANLAMASI VE KONTRASEPTİF DANIŞMANLIK

Kadın ve erkek üreme organlarının anatomisi, üreme fizyolojisi ve gebeliğin oluşumu, aile planlamasına giriş, yararları, türkiye'deki durum, aile planlamasında danışmanlık ve iletişim, kendi kendine meme muayenesi, başvuran kişinin değerlendirilmesi, genital yol enfeksiyonları ve enfeksiyonun önlenmesi, rahim içi araçlar, hormonal kontraseptifler, bariyer yöntemler (erkek ve kadın kondomu, diyafram), gönüllü cerrahi sterilizasyon (tüp ligasyonu, vazektomi), doğal aile planlaması yöntemleri, doğum sonrası, düşük sonrası kontrasepsiyon, acil kontrasepsiyon, infertilite, kayıt sistemi ve kontraseptif dağıtım

GEBELİKTE CERRAHİ HASTALIKLAR VE BAKIMI

Cerrahide temel kavramlar cerrahi enfeksiyonlar, yara iyileşmesi, ameliyat öncesi ve ameliyat dönemi, ameliyat sonrası hasta bakımı sistem hastalıkları akut karın, gebelikte gebelik ile ilgili olmayan cerrahi girişimler.

ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ-II

Siyasal, toplumsal, hukuk, ekonomi ve eğitim alanlarında yapılan inkılaplar, Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı ayaklanmalar, Atatürk döneminin iç ve dış siyaseti, Atatürk'ün ölümü, Türkiye ve dünyadaki yankıları, Atatürk ilkeleri, dünya savaşı, çok partili sisteme geçiş, 1960 ve 1982 anayasaları

YAZ STAJI-I

Ebelik mesleğinin temelleri, ebelik esasları, aseptik uygulamalar, vital bulgu takibi, kadın ve erkek anatomisi ve fizyolojisi, gebeliğin oluşumu, gebelik dönemindeki fizyolojik ve psikolojik yakınmalar. Antenatal dönemde sağlıklı gebelerin izlemi, Leopold manevraları ile gebelik muayenesi, fetal kalp seslerinin değerlendirilmesi, gebelikte tehlike belirtileri, gebelikte

görülen dahili ve cerrahi hastalıklar ile komplikasyonların takibi, aile planlaması ve kontraseptif danışmanlık hizmetleri ile gebelikte egzersiz ve bakım ilkelerinin klinik ve saha ortamında uygulanması.

V. YARIYIL

SAĞLIKLI DOĞUM VE DOĞUM SONRASI BAKIM

Sağlıklı doğum kavramı, felsefesi ve kanıta dayalı ebelik bakımı ile ilişkisi, doğum eyleminin fizyolojisi, evreleri ve mekanizması, doğumun başladığını gösteren belirtiler ve hastaneye kabul süreci, doğum eyleminin birinci evresinde ebelik bakımı, maternal ve fetal iyilik halinin izlenmesi (partograf kullanımı ve fetal kalp hızı takibi), doğumda non-farmakolojik ağrı yönetimi teknikleri (su altı doğumu, masaj, nefes egzersizleri, hipnobirthing, hareket özgürlüğü ve dikey doğum pozisyonları), doğum eyleminin ikinci evresinde ebelik bakımı, ıkınma teknikleri, perine koruma yaklaşımları ve kanıt temelli perine yönetimi, doğum eyleminin üçüncü evresinde ebelik bakımı, plasentanın ayrılması, aktif yönetim ve erken postpartum kanama kontrolü, doğum eyleminin dördüncü evresinde ebelik bakımı, anne-bebek bağı (ten tene temas) ve ilk emzirmenin başlatılması, sağlıklı postpartum (doğum sonrası) dönem ve lohusalık fizyolojisi (involüsyon, loşia takibi ve laktasyonun başlaması), doğum sonrası erken ve geç dönemde ebelik bakımı, klinik izlem, perine bakımı (epizyotomi bakımı) ve hijyen yönetimi, doğum sonrası dönemde anne psikolojisi, lohusalık hüznü ve postpartum depresyonun erken fark edilmesi, yenidoğanın ilk bakımı, değerlendirilmesi (APGAR skoru) ve sağlıklı yenidoğan izlemi, doğum sonrası dönemde anne beslenmesi, mobilizasyon ve pelvik taban egzersizleri (Kegel egzersizleri), doğum sonrası dönemde aile planlaması danışmanlığı ve kontraseptif seçenekler, özel durumlarda doğum sonrası bakım (sezaryen sonrası bakım, çoğul gebelikler), doğum sonrası evde bakım ve taburculuk eğitimi (bebek bakımı, tehlike işaretleri), doğum ve doğum sonrası uygulamalarda geleneksel ve

kültürel inanışların incelenmesi, kanıt temelli doğum ve doğum sonrası bakım uygulamaları (DSÖ ve ulusal rehberler doğrultusunda), anne ve bebek sağlığı politikaları ile yasal haklar.

YENİDOĞAN VE ÇOCUK SAĞLIĞI

Yenidoğan ve çocuk sağlığı kavramı, çocuk sağlığının göstergeleri ve ebelik bakımının önemi, yenidoğanın fizyolojik özellikleri, sistem gelişimleri ve dış dünyaya uyum süreci, doğum odasında yenidoğanın ilk değerlendirilmesi (APGAR skoru), canlandırma (resüsitasyon/NRP) adımları ve stabilizasyon, sağlıklı yenidoğan bakımı (göz, göbek, cilt bakımı ve K vitamini/hepatit B aşılama uygulamaları), yenidoğan tarama programları (işitme, görme, metabolik taramalar, kalıtsal hastalıklar) ve ebelik rolleri, anne sütünün önemi, erken emzirmenin başlatılması ve yenidoğan beslenmesinde kanıt temelli yaklaşımlar, riskli yenidoğan (prematüre, postmatüre, düşük doğum ağırlıklı, SGA, LGA) özellikleri ve bakımı, yenidoğanda sık karşılaşılan sorunlar (sarılık, hipoglisemi, dehidratasyon, pişik) ve ebelik yönetimi, yenidoğan enfeksiyonları, sepsis, yenidoğan tetanozu ve enfeksiyondan korunma stratejileri, büyüme ve gelişmenin temel ilkeleri, çocukta büyüme ve gelişmenin (motor, bilişsel, dil ve psikososyal) takibi ve persentil eğrilerinin kullanımı, çocukluk dönemi yaş gruplarına göre (infant, oyun çocuğu, okul öncesi, okul çağı, adölesan) gelişimsel özellikler ve yaklaşım ilkeleri, çocukluk dönemi bağışıklama (aşılama) programı ve ulusal aşı takvimi, çocuk beslenmesi (ek gıdaya geçiş ilkeleri, malnütrisyon ve çocukluk çağı obezitesinin önlenmesi), çocukluk çağında sık görülen akut ve kronik hastalıklar (solunum yolu enfeksiyonları, ishaller, döküntülü hastalıklar) ve ebelik bakımı, çocukluk çağı kazaları, ev kazalarından korunma ve çocuk güvenliği, çocuk ihmali ve istismarının erken fark edilmesi, yasal bildirimler ve ebelik yaklaşımı, çocuk hastanın hastaneye uyumu, terapötik oyun kavramı ve pediatri kliniklerinde bakım ilkeleri, yenidoğan ve çocuk sağlığında geleneksel/kültürel uygulamalar ve kanıt temelli ebelik yaklaşımları (DSÖ, UNICEF ve Sağlık Bakanlığı rehberleri).

ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ VE BİYOİSTATİSTİK

Araştırma ve bilim kavramları (temel kavramlar - bilimsel araştırma süreci, ebelikte araştırma ve kanıta dayalı uygulamaların önemi), araştırma konularının seçimi ve hipotez kurma, literatür

tarama stratejileri ve veri tabanlarının kullanımı, araştırma tasarımları (epidemiyolojik, gözlemsel, kesitsel, vaka-kontrol, kohort ve deneysel klinik araştırmalar), örnekleme yöntemleri ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi, veri toplama araçları ve yöntemleri (anket, ölçek, gözlem ve ebelik klinik veri formları), araştırmalarda geçerlik ve güvenirlik, bilimsel araştırmalarda etik ilkeler (bilgilendirilmiş onam, etik kurul onay süreçleri ve yayın etiği), biyoistatistiğe giriş (verilerin düzenlenmesi, grafik ve tablolarla gösterimi), merkezi eğilim ve dağılım ölçüleri (ortalama, medyan, mod, standart sapma ve varyans), normal dağılım kavramı, parametrik ve parametrik olmayan hipotez testleri (t-testleri, varyans analizi, ki-kare testi, korelasyon ve regresyon analizleri), verilerin bilgisayar yazılımları (SPSS vb.) ile analiz edilmesi ve istatistiksel sonuçların yorumlanması, araştırma raporunun yazılması, bilimsel makale değerlendirme ve ebelik literatürünü eleştirel gözle okuma süreçleri, bakım süreci kapsamında klinik ebelik araştırmalarından elde edilen kanıtların bakım planlarına entegrasyonu, veri analizi temelli vaka örnekleri ve ebelik araştırma projelerinin sınıf ortamında tartışılması.

VI. YARIYIL

RİSKLİ DOĞUM VE DOĞUM SONRASI BAKIM

Puerperiumun fizyolojisi, genital organlarda oluşan değişiklikler, doğum sonu erken dönemde annenin fizyolojik ve psikolojik olarak değerlendirilmesi, doğum sonu döneme annenin uyumu, doğum sonu bakım standartları, doğum sonu taburculuk, evde bakım ve yasal durum, genital organların dışındaki sistemlerde olan değişiklikler, sağlık bakım rehberleri, postpartum dönemde kültürel yaklaşımlar, laktasyonunu fizyolojisi, emmenin fizyolojisi, anne sütünün yararları, emzirme teknikleri ve emzirmenin değerlendirilmesi, süt inme refleksinin uyandırılması, süt salgılanmasının baskılanması, anne sütünün sağılması ve saklanması, meme bakımı, ilaçlar ve emzirme, etkin emzirme (latch), özel durumlarda beslenme, riskli yenidoğan bakımı ve erken dönem müdahale, doğum sonu kanamalar, uterus atonisi, plasenta retansiyonu kanamaları, yaralanma, travma ve hematoma, kuagülasyon bozuklukları, uterus inversiyonu, uterusun subinvolüsyonu, hemorajik şok, doğum sonu enfeksiyonlar, doğum sonu

enfeksiyonun tanımı, belirtileri ve tedavisi, endometritis, pelvik selülitis, peritonitis ve salpenjitis, sepsis ve şok, üriner sistem enfeksiyonları, tromboembolik durumlar, meme sorunları, doğum sonu emosyonel sorunlar ve bakım, sistemik hastalık öyküsü varlığında bakım, anemi öyküsü olan annenin bakımı, hipertansiyon, preeklamps ve eklamps, kalp hastalığı öyküsü olan annede bakım, diyabet öyküsü olan annede postpartum bakım uygulama, obstetri kaynaklı sorunlarda bakım, grand multiparite ve sık doğum, çoğul gebelik, makrozomik bebeğin doğumu, polididroamnios, erken membran rüptürü, uzamış eylem, doğumda forseps veya vakum kullanımı, epizyotomili annede bakım, sezaryen ile doğum sonrası bakım, anomalili bebek doğumu sonrası bakım, kayıp sonrası bakım (gebelik kaybı, ölü doğum, erken neonatal ölüm), doğum sonu dönemde kanıt temelli uygulamalar.

KADIN SAĞLIĞI VE JİNEKOLOJİK HASTALIKLARDA BAKIM

Kadın sağlığı kavramı (temel kavramlar - dünyada ve ülkemizde kadın sağlığı durumu, demografik göstergeler, kadının statüsü ve sağlığı etkileyen faktörler), kadın üreme sisteminin anatomisi ve fizyolojisi (menstrüel siklus ve hormonal regülasyon), cinsel sağlık ve üreme sağlığı ilkeleri, doğurganlığın düzenlenmesi ve aile planlaması yöntemleri (bariyer yöntemler, hormonal kontraseptifler, rahim içi araçlar, cerrahi sterilizasyon ve ebelik danışmanlığı), cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar, vajinitler ve pelvik inflamatuvar hastalıklar (PIH), üreme sistemi benign hastalıkları (servikal erozyon, uterin miyomlar, over kistleri ve endometriozis), pelvik taban disfonksiyonları (uterin prolapsus, sistosel, rektosel ve üriner inkontinans), üreme sistemi maligniteleri (serviks, korpus uteri ve over kanserleri, erken tanı ve tarama programları, pap-smear testi, HPV aşısı), meme sağlığı ve hastalıkları (kendi kendine meme muayenesi, klinik meme muayenesi, mamografi taramaları ve meme kanseri), kadının yaşam dönemleri (ergenlik/adolesan dönemi, premenopoz, menopoz ve senaryum dönemlerindeki fizyolojik ve psikolojik değişiklikler, hormon replasman tedavisi), jinekolojik tanı ve tedavi yöntemleri (histeroskopi, laparoskopi, histerektomi), jinekolojik cerrahi öncesi ve sonrası ebelik bakımı, bakım süreci kapsamında jinekolojik şikayetleri olan kadının bütüncül olarak tanılanması, menopozal dönemdeki veya jinekolojik onkoloji hastası olan kadın vaka örnekleri üzerinden NANDA uyumlu ebelik bakım planlarının tartışılması

YAZ STAJI-II

Sağlıklı ve riskli doğum ile doğum sonrası döneme ait fizyolojik ve patolojik süreçlerin yönetimi, kadın sağlığı ve jinekolojik hastalıklarda bakım yaklaşımları. Doğum ünitesinde birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü evre doğum eyleminin izlemi, partograf

kullanımı, normal ve riskli doğumların yönetimi, doğum sonu dönemde lohusa takibi, perine bakımı, anne sütünün yararları ve emzirme danışmanlığı uygulamaları. Yenidoğanın ilk değerlendirmesi, Apgar skoru, geçiş dönemi bakımı ve yenidoğan taramaları ile jinekolojik hastalıklarda ameliyat öncesi/sonrası bakım, jinekolojik tarama testleri ve koruyucu sağlık yaklaşımlarının klinik yönetimi.

VII. YARIYIL

KLİNİK VE SAHADA ENTEGRE UYGULAMA I

Doğum Öncesi bakım, riskli gebelik ve bakım, doğum eylemi ve doğum sonu dönem, doğum eylemi ve doğum sonu dönem de bakım, yenidoğan bakımı, irskli yenidoğan bakımı, kadın sağlığı, anne ve çocuk sağlığına yönelik uygulamalar, toplum ebeliği

TOPLUM SAĞLIĞI

Toplum sağlığı ve halk sağlığı kavramları (temel kavramlar - halk sağlığı ebeliğinin tanımı, felsefesi, tarihsel gelişimi ve temel ilkeleri), sağlık ve hastalık kavramları, sağlığı belirleyen sosyal ve çevresel faktörler, epidemiolojinin temel ilkeleri ve ebelikte kullanımı (sağlık ölçütleri, hızlar, oranlar, insidans ve prevalans kavramları), bulaşıcı hastalıklar ve epidemiyolojik sürveyans (bulaşma yolları, filyasyon ve ebe tarafından yürütülen filyasyon süreçleri), bağışıklama Hizmetleri (genişletilmiş bağışıklama programı, soğuk zincir yönetimi ve ulusal aşı takvimi), çevre sağlığı ve atık yönetimi, aile sağlığı ve evde bakım hizmetleri (ev ziyaretleri ilkeleri, aile tanılama yöntemleri), ana çocuk sağlığı ve üreme sağlığı göstergeleri (maternal mortalite, perinatal ve bebek mortalite hızları), birinci basamak sağlık hizmetleri (aile sağlığı merkezleri, sağlıklı hayat merkezleri ve buralarda ebenin rolleri), hassas grupların sağlığı (göçmenler, mevsimlik tarım işçileri, ergenler ve yaşlılar), toplumda kadına yönelik şiddet ve ebelik yaklaşımı, sağlık eğitimi ve sağlık okuryazarlığı (toplum eğitim programlarının hazırlanması, sunulması ve değerlendirilmesi), kronik ve toplumsal hastalıkların taranması ve önlenmesi, bakım süreci kapsamında toplum temelli aile ve birey tanılmasının yapılması, dezavantajlı bir ailenin ev ziyareti verileri veya toplum sağlığı sorunları içeren vaka örnekleri üzerinden NANDA uyumlu toplum sağlığı ebelik bakım planlarının tartışılması.

EBELİKTE ETİK VE DEONTOLOJİ

Etik ve deontoloji kavramları (temel kavramlar - ahlak, etik, deontoloji, biyoetik ve tıp etiğinin tanımı), ebelik felsefesi ve etik değerler ilişkisi, etik kuramlar ve ilkeler (özerklik, yararlılık, zarar vermeme, adalet, sadakat ve dürüstlük ilkeleri), ebelik mesleki kodları (uluslararası ebelik konfederasyonu - ICM ebelik etik kodları, ulusal ebelik etik kodları), ebelikte yasal ve idari mevzuat (ebe ve hasta hakları, ebelik kanunu, görev, yetki ve sorumluluklar yönetmeliği), tıbbi malpraktis ve ihmal (komplikasyon ve malpraktis ayrımı, ebelik uygulamalarında yasal sorumluluklar ve cezai durumlar), üreme sağlığı ve ebelikte etik sorunlar (kürtaj, aile planlaması, yardımcı üreme teknikleri, taşıyıcı annelik ve genetik uygulamalar), obstetrik şiddet ve doğumda insan hakları (saygılı maternal bakım, kanıta dayalı olmayan müdahaleler ve etik boyut), yenidoğan dönemine ilişkin etik konular (prematüre ve anomalili bebeklerin bakımı, yaşamın sonlandırılması kararları), ebelikte gizlilik ve sır saklama yükümlülüğü (aydınlatılmış onam süreçleri ve veri mahremiyeti), ebelikte meslektaşlar arası ilişkiler ve deontolojik kurallar (hekim, ebe, hemşire ve diğer sağlık profesyonelleri ile iletişim, mobbing ve etik dayanışma), bakım süreci kapsamında etik ikilemlerin çözülmesi, klinik uygulamada karşılaşılan zor vakalar (onam vermeyen gebe, çocuk yaşta gebelikler veya malpraktis iddiaları) üzerinden ebelik karar verme modelleri ve etik/deontolojik bakım planı yaklaşımlarının tartışılması

VIII. YARIYIL

KLİNİK VE SAHADA ENTEGRE UYGULAMA II

Doğum Öncesi bakım, riskli gebelik ve bakım, doğum eylemi ve doğum sonu dönem, doğum eylemi ve doğum sonu dönem de bakım, yenidoğan bakımı, riskli yenidoğan bakımı, kadın sağlığı, anne ve çocuk sağlığına yönelik uygulamalar, toplum ebeliği

SEÇMELİ DERSLER

I.YARIYIL

CİNSEL SAĞLIK VE ÜREME SAĞLIĞI

Cinsel sağlık/üreme sağlığı tanımlar, Dünyada ve Türkiye'de üreme sağlığı ile cinsel sağlık sorunları, Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırmaları (TNSA), din ve üreme sağlığına etkisi, kadında cinsel işlev bozuklukları, toplumsal cinsiyet, kadın sünneti, adolesan üreme sağlığı, toplum-kültür ve üreme sağlığı etkileşimi, üreme ve cinsel haklar, infertilitenin önlenmesi ve tedavisi, güvenli olmayan düşükler ve kürtaj- yeni yasal düzenlemeler, cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar.

GEBELİK ÖNCESİ DANIŞMANLIK

Gebelik öncesi bakım kavramı (temel kavramlar - prekonseptüel bakımın tanımı, önemi, felsefesi ve dünyadaki ve ülkemizdeki mevcut durumu), prekonseptüel dönemde ebeğin rolleri ve sorumlulukları, gebelik öncesi risk değerlendirmesi (maternal ve paternal tıbbi, genetik, psikososyal, çevresel ve mesleki risk faktörlerinin belirlenmesi, soy ağacı analizi), kronik hastalıkların prekonseptüel yönetimi (diyabet, hipertansiyon, epilepsi, tiroid hastalıkları, kalp hastalıkları ve gebelik öncesi stabilizasyon), prekonseptüel dönemde enfeksiyon hastalıkları ve bağışıklama (TORCH taraması, Hepatit B, Rubella, Varisella aşı durumlarının değerlendirilmesi ve yönetimi), genetik danışmanlık süreçleri (akraba evlilikleri, kalıtsal hastalıklar, taşıyıcılık testleri ve ebe tarafından yönlendirme esasları), **prekonseptüel beslenme** ve yaşam tarzı modifikasyonları (ideal beden kitle indeksinin sağlanması, pika ve yeme bozuklukları, nöral tüp defektlerinin önlenmesinde folik asit takviyesi, iyot ve demir depolarının değerlendirilmesi), zararlı alışkanlıklar ve teratojenler (sigara, alkol, madde bağımlılığı, ilaç kullanımları, radyasyon ve kimyasal maruziyetlerin sorgulanması ve bırakma danışmanlığı), üreme sağlığı ve fertilité bilinci (menstrüel siklus takibi, ovülasyon dönemi hesaplama, fertilitéyi etkileyen faktörler), psikososyal durum ve aile planlaması (hazır bulunuşluk, babalığa geçiş, istenmeyen gebeliklerin önlenmesi ve kontraseptif yöntemlerin bırakılma zamanlaması), bakım süreci kapsamında gebelik planlayan kadın veya çiftin bütüncül olarak tanınması, prekonseptüel obezitesi, kronik hastalığı veya genetik risk taşıyan çift vaka örnekleri üzerinden NANDA uyumlu ebeklik danışmanlık ve bakım planlarının tartışılması

ÜREME SAĞLIĞINDA İLETİŞİM VE DANIŞMANLIK

Üreme sağlığı ve iletişim kavramları (temel kavramlar - üreme sağlığının tanımı, bileşenleri, iletişim süreci, öğeleri ve ebelikteki önemi), terapötik iletişim ve ebe-hasta ilişkisi (etkin dinleme, empati, empati ve sempati farkı, sözlü ve sözsüz iletişim becerileri, beden dili, soru sorma teknikleri ve geribildirim), üreme sağlığında danışmanlık ilkeleri (danışmanlık sürecinin aşamaları, GATHER/YAZID danışmanlık modeli), kontraseptif danışmanlık (aile planlaması yöntem seçiminde kadına ve çifte özel yaklaşım, yöntemlerin etki mekanizmaları, avantaj, dezavantaj ve yan etkilerinin aktarılması, bariyer, hormonal, rahim içi araçlar ve cerrahi yöntem danışmanlığı), cinsel sağlık danışmanlığı (cinsellik kavramı, cinsel mitler, cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlardan korunma ve güvenli cinsel yaşam danışmanlığı), hassas ve özel gruplarla iletişim (adolesan dönemi, menopoz dönemi, engelli bireyler, mülteci/göçmen popülasyonlar ve LGBTİ+ bireylerde üreme sağlığı iletişimi), kriz durumlarında ve zor olgularda iletişim (istenmeyen gebelikler, kürtaj kararı, infertilite/kısırlık tanısı alan çiftler, perinatal kayıplar, ölü doğum ve anomali tespiti durumlarında kötü haber verme teknikleri ve psikososyal destek), üreme sağlığında toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddet (şiddete maruz kalan kadının tanınması, adli süreçler, gizlilik ilkeleri, güvenli iletişim ortamının sağlanması ve kurumsal yönlendirmeler), sağlık eğitimi ve materyal geliştirme (üreme sağlığı konularında bireysel, grup ve toplum eğitimlerinin planlanması, sunumu ve değerlendirilmesi), bakım süreci kapsamında danışmanlık ihtiyacı olan birey veya çiftlerin iletişim gereksinimlerinin tanınması, kontraseptif arayışında olan bir adolesan, cinsel yolla bulaşan enfeksiyon **şüphesi** olan bir birey veya perinatal kayıp yaşayan bir aile vaka örnekleri üzerinden ebelik iletişim ve danışmanlık bakım planlarının tartışılması.

II. YARIYIL

SAĞLIKTA YAPAY ZEKA

Sağlıkta yapay zeka kavramı (temel kavramlar - yapay zekanın tanımı, tarihsel gelişimi, makine öğrenmesi, derin öğrenme, doğal dil işleme ve bilgisayarlı görü kavramlarının sağlık sektöründeki yeri), ebelik ve tıp pratiklerinde büyük veri (big data) yönetimi, yapay zekanın

sağlık hizmetlerindeki temel uygulama alanları (klinik karar destek sistemleri, tıbbi görüntüleme, radyoloji, patoloji ve genetik verilerin analizi), obstetri ve jinekolojide yapay zeka kullanımı (fetal ultrasonografi görüntülerinin otomatik analizi, perinatal risklerin yapay zeka ile erken tanılanması, NST/kardiyotokografi verilerinin makine öğrenmesi ile değerlendirilmesi ve preterm doğum riskinin tahminlenmesi), kadın sağlığı ve ebelikte giyilebilir teknolojik cihazlar (akıllı saatler, giyilebilir fetal monitörler, uzaktan gebe takibi ve teletıp uygulamaları), yapay zekanın hasta güvenliği ve tıbbi hataların önlenmesindeki rolü, sağlıkta yapay zekanın etik ve yasal boyutu (veri mahremiyeti, hasta gizliliği, algoritmik yanlılık ve ayrımcılık, yapay zeka kararlarında yasal sorumluluk ve malpraktis tartışmaları), sağlık yönetimi ve ebelik hizmetlerinde yapay zeka (hastane otomasyon sistemleri, kaynak planlaması, triyaj uygulamaları ve ebelik iş yükü optimizasyonu), yapay zeka tabanlı sağlık okuryazarlığı ve dijital dönüşüm, bakım süreci kapsamında yapay zeka ve dijital izlem araçlarından elde edilen verilerin ebelik tanılmasına entegrasyonu, yapay zeka destekli karar mekanizmalarıyla izlenen yüksek riskli bir gebe veya yenidoğan vaka örneği üzerinden klinik verilerin doğruluğu ve NANDA uyumlu ebelik bakım planlarının dijital sağlık ekseninde tartışılması

AİLE DANIŞMANLIĞI

Ailenin tanımı ve aile sistemleri, aile danışmanlığında terapötik süreç ve yaklaşım, aile ortamı ve duygusal zekâ, eşler ve yakın akrabalar arasında iletişim, sorunlara ortak çözümler üretebilme, ailede cinsel bozukluklar (disparonia, vaginismus, erkekte cinsel fonksiyon bozuklukları), aile içi şiddet, ailede psikososyal sorunlar, ideal boşanma süreci ve boşanma sürecinde çocuklara yaklaşım, hukuki boyutuyla aile (medeni kanunda aile ve aile mahkemeleri)

ANNE VE ÇOCUK BESLENMESİ

Beslenme, sağlıklı ve dengeli beslenme, besin öğeleri ile ilgili temel kavramlar, gebelik ve emzicilik döneminde beslenme, 0-1 yaş döneminde beslenme, okul öncesi dönemde beslenme, okul döneminde beslenme, ergenlik döneminde beslenme, beslenme sorunları, beslenme sorunlarına yönelik ebelik yaklaşımları

III. YARIYIL

AFETLERDE EBELİK

Afet ve acil durum kavramları (temel kavramlar - doğal ve insan kaynaklı afetler, kriz, epidemi, pandemi, kitlesel göç olayları ve bunların toplum sağlığına etkileri), afet yönetim süreçleri (risk azaltma, hazırlık, müdahale ve iyileştirme evreleri), afetlerde ebelik rollerinin tanımı ve önemi (afet sahasında ebenin görev, yetki ve sorumlulukları, triyaj uygulamaları ve afet triyaj kartlarının kullanımı), afetlerde üreme sağlığı hizmetlerinin sürdürülmesi (uluslararası asgari başlangıç hizmet paketi - MISP standartları, cinsel sağlık ve üreme sağlığı kitlerinin içeriği ve dağıtımı), afet dönemlerinde kadın sağlığı ve hassas gruplar (gebe, lohusa, yenidoğan ve adolesanların özel ihtiyaçlarının tanınması, hijyen, güvenli alanların oluşturulması ve cinsel şiddetin önlenmesi), afet sahasında acil obstetrik bakım ve doğum yönetimi (doğumhane dışı ve kısıtlı imkanlarla güvenli doğum eylemi yönetimi, acil obstetrik komplikasyonlara müdahale, kanama kontrolü ve yenidoğan resüsitasyonu), afetlerde beslenme ve su sanitasyonu (afet durumlarında gebe ve emziren kadınların beslenmesi, güvenli su erişimi ve bebek dostu alanlarda anne sütünün, emzirmenin korunması ve sürdürülmesi), afetlerin psikososyal boyutları (travma sonrası stres bozukluğu, perinatal dönemdeki kadınlarda anksiyete ve depresyon yönetimi, psikolojik ilk yardım teknikleri), bulaşıcı hastalıkların önlenmesi ve sürveyans (afet çadırlarında/kamplarında enfeksiyon kontrolü, aşılama hizmetlerinin devamlılığı), afet lojistiği ve koordinasyon (kampların yerleşimi, ulusal ve uluslararası yardım kuruluşları, AFAD ve UMKE ile multidisipliner çalışma ilkeleri), bakım süreci kapsamında afet bölgesinde yaşayan gebe, lohusa veya yenidoğanın kısıtlı klinik imkanlarla bütüncül olarak tanınması, deprem, sel veya göç mağduru bir gebe vaka örneği üzerinden NANDA uyumlu afet dönemi ebelik bakım planlarının tartışılması.

BÜYÜME VE GELİŞME

Büyüme gelişmeye giriş, büyüme gelişme ile ilgili kavramlar, Büyüme ve gelişmenin değerlendirilmesinde kullanılan ölçütler, büyüme ve gelişmeyi etkileyen faktörler, gelişim kuramları, çocuğun gelişim dönemleri, büyüme ve gelişmenin izlenmesi, fiziksel gelişim, 0-1 yaş dönemi, 1-3 yaş dönemi, 3-6 yaş dönemi, 6-12 yaş dönemi, adolesan dönem, oyunun çocuk gelişiminde önemi, medya ve reklamların çocuk gelişiminde önemi.

PELVİK TABAN SAĞLIĞI

Pelvik taban kavramı (temel kavramlar - pelvik taban sağlığının tanımı, önemi, yaşam kalitesine ve cinsel sağlığa etkileri), pelvik tabanın anatomisi ve fizyolojisi (pelvis kemikleri, bağlar, pelvik taban kas tabakaları, urogenital ve anal üçgenler, sinirsel ve vasküler yapılar), pelvik taban fonksiyonları (sfinkterik, destekleyici, cinsel fonksiyonlar ve doğumdaki rolleri), pelvik taban disfonksiyonları ve epidemiyolojisi (üriner inkontinans türleri, fekal inkontinans, pelvik organ prolapsusu, sistosel, rektosel, uterin prolapsus, kronik pelvik ağrı ve cinsel disfonksiyonlar), pelvik taban hasarında risk faktörleri (gebelik, vajinal doğum, operatif doğumlar, müdahaleli doğumlar, obezite, kronik öksürük, kabızlık, yaşlanma, menopo ve genetik faktörler), perinatal dönemde pelvik tabanın korunması ve ebeinin rolleri (gebelikte pelvik taban kaslarının değerlendirilmesi, doğum eyleminde kanıta dayalı uygulamalar, perine masajı, koruyucu perine destek teknikleri, epizyotomi endikasyonları ve pelvik taban üzerindeki uzun dönemli etkileri), pelvik taban disfonksiyonlarında tanı ve değerlendirme yöntemleri (pelvik taban kas gücünün palpasyonla değerlendirilmesi, Oxford skalası, anketler ve yaşam kalitesi ölçekleri), pelvik taban rehabilitasyonu ve ebelik yaklaşımları (pelvik taban kas eğitimleri, Kegel egzersizleri, biofeedback, elektriksel stimülasyon, vajinal ağırlıklar/koniler, peser uygulamaları ve yaşam tarzı değişiklikleri danışmanlığı), pelvik taban cerrahisi ve cerrahi öncesi-sonrası ebelik bakımı, bakım süreci kapsamında pelvik taban disfonksiyonu (üriner inkontinans veya pelvik organ prolapsusu) olan ya da postoperatif süreçteki bir kadının bütüncül olarak tanınması, çok doğum yapmış bir lohusa veya menopo dönemindeki bir kadın vaka örneği üzerinden NANDA uyumlu pelvik taban sağlığı ebelik bakım planlarının tartışılması

IV. YARIYIL

EBELİKTE ÖĞRETİM

Ebelerin rol ve işlevleri ebelerin eğitim ile ilgili fonksiyonları ebelerin eğitiminin amacı, felsefesi, ülkemizde ebelik eğitimi ile ilgili sorunlar, etkili sunum ve iletişim, eğitim ile ilgili temel kavramlar eğitim, öğretim ve öğrenme, formal, informal, örgün, yaygın eğitim, öğretimin öğeleri: öğretmen, öğrenci, öğretim ortamı öğrenme için uygun ortam oluşturma fiziksel çevre, kişilerarası ilişkiler, öğrenme kuramları davranışçı kuramlar, bilişsel kuramlar, hümanistik kuramlar, öğrenme-öğretme süreci eğitim gereksinimlerini tanımlama eğitim hedeflerinin

belirlenmesi, eğitim içeriğinin belirlenmesi eğitim durumlarının belirlenmesi, sağlık eğitiminde yararlanılan öğretim yöntemleri, ebelik eğitiminde teknoloji: eğitim araç gereçleri, ebelik eğitiminde ölçme ve değerlendirme, yetişkin eğitimi yetişkin eğitimin özellikleri, sağlık eğitimi sağlık eğitimini etkileyen faktörler, hizmet içi eğitim, oryantasyon eğitimi.

KENDİNİ TANIMA VE İLETİŞİM

Kendini tanıma ve iletişim kavramları (temel kavramlar - benlik bilinci, kendilik algısı, kişilik özellikleri, iletişim süreçleri, öğeleri ve ebelik mesleğindeki önemi), insanın kendini tanımasının aşamaları (öz farkındalık, güçlü ve zayıf yönlerin keşfi, kişisel kör noktalar ve Johari Penceresi modeli), duygusal zekanın bileşenleri (öz bilinç, öz yönetim, motivasyon, empati ve sosyal beceriler) ve ebelik klinik kararlarındaki rolü, iletişim modelleri ve türleri (sözlü, sözsüz, yazılı ve dijital iletişim), ebelikte etkin dinleme becerileri ve profesyonel algı yönetimi, empati ve sempati kavramlarının ayrımı, profesyonel sınırlılıklar ve savunma mekanizmaları (projeksiyon, rasyonalizasyon, bastırma vb. ve iletişimsel yansımaları), kişilerarası ilişkilerde çatışma ve çatışma yönetimi stratejileri (kaçınma, uyma, rekabet, uzlaşma ve iş birliği), asertif (güvenli/atılğan) iletişim teknikleri, pasif ve agresif iletişim tarzlarının ebe-gebe ilişkisi ile ekip dinamiklerine etkileri, geri bildirim (feed-forward ve feed-back) verme ve alma sanatı, ebelik profesyonelleşmesinde stres yönetimi ve tükenmişlik (burnout) sendromundan korunma yöntemleri, ebelikte terapötik iletişim teknikleri ve şefkatli bakım yaklaşımı, bakım süreci kapsamında ebelik öğrencilerinin kendi iletişim engellerini ve benlik yapılarını analiz etmesi, klinik uygulamada direnç gösteren, anksiyeteli veya öfkeli hasta/gebe vaka örnekleri üzerinden NANDA uyumlu kişilerarası iletişim sorunlarının ve terapötik ebelik bakım planlarının tartışılması

TOPLUMSAL CİNSİYET

Toplumsal cinsiyet kavramı (temel kavramlar - biyolojik cinsiyet ve toplumsal cinsiyet farkı, toplumsal cinsiyet rolleri, cinsiyet kimliği ve cinsel yönelim), toplumsal cinsiyet eşitliği ve eşitsizliği kavramları, dünyada ve Türkiye'de toplumsal cinsiyet göstergeleri (toplumsal cinsiyet eşitliği endeksi, kadının eğitime, istihdama ve karar alma mekanizmalarına katılımı), toplumsal cinsiyetin sağlık üzerindeki etkileri (sağlık davranışları, sağlık hizmetlerine erişim, morbidite ve mortalite oranlarındaki cinsiyete bağlı farklılıklar), üreme sağlığı ve toplumsal cinsiyet ilişkisi (doğurganlık hakları, istenmeyen gebelikler, kontracepsiyon sorumluluğu ve ataerkil sistemin üreme kararlarına etkisi), toplumsal cinsiyete dayalı şiddet (kadına yönelik

şiddet türleri; fiziksel, psikolojik, ekonomik, cinsel şiddet ve flört şiddeti), obstetrik şiddet ve saygılı maternal bakım (doğumda kadının otonomisi, hakları ve ebelik mesleğinin koruyucu rolü), toplumsal cinsiyet ana akımlaştırması (sağlık politikalarında ve ebelik müfredatında toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifinin geliştirilmesi), ataerki, kalıp yargılar ve medyanın toplumsal cinsiyet rolleri üzerindeki etkisi, erkek katılımı ve toplumsal cinsiyet (üreme sağlığı ve doğum süreçlerinde erkeklerin rolü, babalık rolleri ve eşitlikçi yaklaşımlar), bakım süreci kapsamında toplumsal cinsiyet eşitsizliği veya şiddet nedeniyle sağlık riskleri taşıyan kadınların bütüncül olarak tanınması, aile içi şiddete maruz kalan bir gebe, çocuk yaşta evlendirilmiş bir adolesan veya doğum kararlarında otonomisi kısıtlanmış bir kadın vaka örneği üzerinden NANDA uyumlu ebelik bakım planlarının ve toplumsal cinsiyet duyarlı yaklaşımların tartışılması

V. YARIYIL

DOĞUMA HAZIRLIK YÖNTEMLERİ

Yetişkin eğitim teknikleri, iletişim becerileri, olumlu bir eğitim atmosferi oluşturmak, doğuma hazırlık sınıflarının tarihçesi, kadın ve erkek anatomisi ve fizyolojisi, gebeliğin oluşumu, gebelik dönemindeki yakınmalar, gebelik dönemindeki tehlike belirtileri, doğumun yaklaştığını gösteren belirtiler, normal doğum ve diğer doğum çeşitleri, doğum sonu dönem, anne sütünün yararları, yenidoğan bakımı, aile planlaması, egzersizlerin genel sağlığa, gebeliğe, doğum sonu döneme etkisi.

KANITA DAYALI EBELİK

Kanıt dayalı tıbbın tanımı, kanıt dayalı tıbbın tarihçesi ve ortaya çıkma nedeni, kanıtların özellikleri, kanıt dayalı uygulamanın tanımı, kanıt dayalı uygulama süreci, kanıtın derecesi, kanıt düzeyleri, güvenilir kanıtların özellikleri, kanıt dayalı uygulama kaynakları, kanıt dayalı uygulama rehberleri, kdt veri tabanları.

EBELİKTE SÜTÜR VE BAKIM

Sütür ve perine bakımı kavramları (temel kavramlar - sütürasyonun tanımı, amacı, ebelikteki yeri, önemi ve yasal yetki sınırları), pelvik taban ve perine anatomisi (perine kasları, vasküler

ve sinirsel yapılar, vajen duvarı ve hymen kalıntıları), doğum sonu perine hasarları (spontan perine yırtıkları, derecelendirilmesi; birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü derece yırtıkların özellikleri, labiyal ve periüretal yırtıklar, servikal ve vajinal yırtıklar ve ebe tarafından tanılanması), epizyotomi (tanımı, amaçları, tipleri; mediolateral ve medyan epizyotomi, epizyotomi açma kriterleri, zamanlaması ve kanıta dayalı ebelik yaklaşımları), cerrahi sütür materyalleri (absorbe olabilen ve olamayan iğne-iplik çeşitleri, emilim süreleri, iğne tipleri; keskin, yuvarlak ve koruyucu iğneler, numaralandırma sistemleri ve dokuya uygun malzeme seçimi), sütürasyon aletleri (portegü, penset, cerrahi makas, asistan pensleri) ve ergonomik kullanım teknikleri, sütürasyon teknikleri (cerrahi düğüm çeşitleri, sürekli kilitli sütür, sürekli kilitsiz sütür, kesikli/ayrı sütür, subkütiler/estetik sütür teknikleri, epizyotomi ve ikinci derece yırtıkların ebe tarafından tabaka tabaka dikilmesi), lokal anestezi uygulamaları (lokal anestezi maddeler, pudental blokaj ve infiltrasyon anestezi teknikleri, dikkat edilecek noktalar ve toksisite takibi), steril saha yönetimi ve cerrahi asepsi ilkeleri, perineal iyileşme süreci ve doku tamiri fizyolojisi, doğum sonu erken ve geç dönem perine komplikasyonları (hematom, enfeksiyon, sütür açılması/dehisans, ödem, şiddetli ağrı, dispareuni ve uzun dönemli pelvik taban sorunları), perine bakımı ve ebelik girişimleri (soğuk uygulama, sıcak oturma banyoları, perine hijyeni eğitimi, Kegel egzersizleri ve analjezi yönetimi), bakım süreci kapsamında epizyotomili, spontan yırtığı olan veya perineal hematom gelişen lohusanın bütüncül olarak tanılanması, REEDA (Kızarıklık, Ödem, Ekimoz, Akıntı, Yakınlaşma) ölçeği ile yara yeri değerlendirmesi, perine enfeksiyonu veya hematom şüphesi olan vaka örnekleri üzerinden NANDA uyumlu ebelik bakım planlarının tartışılması

VI. YARIYIL

SAĞLIK BİLİMLERİNDE EPİDEMİYOLOJİ

Epidemiyoloji kavramı (temel kavramlar - epidemiyolojinin tanımı, tarihçesi, kullanım alanları ve ebelikteki önemi), sağlık ve hastalık ölçütleri (oran, orantı, hız, prevalans ve

insidans kavramları, fertilite, morbidite ve mortalite hızlarının hesaplanması), epidemiyolojik araştırma yöntemleri (gözlemsel, tanımlayıcı, analitik, kesitsel, vaka-kontrol, kohort ve deneysel araştırmalar), enfeksiyon epidemiyolojisi ve bulaşıcı hastalıklar (enfeksiyon zinciri, bulaş yolları, bağışıklama, sürveyans ve filyasyon süreçleri), kronik hastalıklar epidemiyolojisi ve tarama programları (tarama testlerinin geçerlilik ve güvenilirlikleri, duyarlılık ve özgüllük kavramları), nedensellik ilişkisi ve epidemiyolojide hata kaynakları (yanlılık ve karıştırıcı faktörler), bakım süreci kapsamında toplum sağlığı verilerinin ve epidemiyolojik göstergelerin ebelik tanılamasına entegrasyonu, maternal veya bebek mortalite artışı gösteren epidemiyolojik vaka verileri üzerinden NANDA uyumlu ebelik risk ve bakım planlarının tartışılması

PERİNATOLOJİ

Perinatoloji kavramı (temel kavramlar - perinatolojinin tanımı, perinatal tıp, yüksek riskli gebeliklerde perinatoloğun ve ebinin multidisipliner rolü), perinatal mortalite ve morbidite nedenleri, ileri düzey fetal değerlendirme yöntemleri (detaylı/ikinci düzey obstetrik ultrasonografi, fetal ekokardiyografi, fetal biyofizik profil ve Doppler ultrasonografi ile fetal-plasental kan akımının incelenmesi), prenatal invaziv tanı yöntemleri (amniosentez, koryon villus biyopsisi - CVS, kordosentez uygulamaları ve ebelik bakımı), non-invaziv prenatal tarama testleri (ikili, üçlü, dördü tarama testleri ve cell-free DNA / NIPT testi), fetal kongenital anomaliler ve genetik sendromlar, intrauterin cerrahi ve fetal tedavi yaklaşımları (fetal şantlar, lazer ablasyon uygulamaları), fetal büyüme kısıtlılığı (FGR) ve makrozomide ileri perinatal izlem, çoğul gebeliklerin perinatal komplikasyonları (ikizden ikize transfüzyon sendromu - TTTS), perinatal enfeksiyonların (TORCH vb.) yönetim ve takibi, bakım süreci kapsamında fetal anomalisi veya intrauterin gelişim geriliği olan anomalili gebelerin bütüncül olarak tanınması, invaziv işlem yapılmış ya da fetal kayıp riski yüksek bir gebe vaka örneği üzerinden NANDA uyumlu perinatoloji ebelik bakım planlarının tartışılması

TOPLUMU DEĞERLENDİRME

Toplumu değerlendirme kavramı (temel kavramlar - toplumun tanımı, yapısı, özellikleri ve ebelikte toplumsal tanılamamanın önemi), toplumu tanıma ve değerlendirme modelleri (Epidemiyolojik model, Topluluk Asbestsiz Çevre/İnanç modeli ve ebelik yaklaşımları), veri toplama yöntemleri ve kaynakları (birincil ve ikincil veriler, kilit mülakatlar, odak grup görüşmeleri, anketler ve nüfus kayıt sistemleri), çevresel ve sosyal çevre analizi (çevre sağlığı, konut yapısı, su ve katı atık yönetimi, sosyo-ekonomik düzey ve eğitim durumu), demografik ve hayati istatistiklerin değerlendirilmesi (doğum ve ölüm hızları, ana ve çocuk sağlığı göstergeleri, morbidite ve mortalite oranları), toplumda sağlık taramaları ve risk haritalama (bulaşıcı ve kronik hastalıkların dağılımı, hassas grupların tespiti ve aşılama oranları), toplumun sağlık inançları, kültürel pratikleri ve sağlık okuryazarlığının incelenmesi, birinci basamak sağlık hizmetleri ve toplum kaynaklarının değerlendirilmesi (sağlık merkezlerine erişim, fiziki ve insan gücü altyapısı), bakım süreci kapsamında elde edilen toplumsal verilerin ebelik tanılamasına entegrasyonu, yüksek bebek ölüm hızı veya düşük aşılama oranı olan bir bölge/vaka örneği üzerinden NANDA uyumlu toplum temelli ebelik bakım planlarının tartışılması

VII. YARIYIL

OLGULARLA OBSTETRİK VE JİNEKOLOJİK HASTALIKLAR

Vaka analizi yönetimi (temel kavramlar - olgu temelli öğrenme, klinik karar verme süreci, ebelikte eleştirel düşünme ve kanıta dayalı tıp uygulamaları), obstetrik acil olgular (postpartum hemoraji, plasenta previa, ablasyo plasenta, uterin rüptür ve umbilikal kordon prolapsusu vakalarında hızlı tanılama ve acil ebelik müdahaleleri), hipertansif ve metabolik hastalık olguları (preeklamps, eklamps, HELLP sendromu ve gestasyonel diyabet tanısı alan gebelerin takibi, magnezyum sülfat ve insülin protokollerinin vaka üzerinden incelenmesi), jinekolojik onkoloji ve benign hastalık olguları (serviks, endometrium, over kanserleri, miyomlar ve endometriozis vakalarında cerrahi öncesi-sonrası bakım ve tarama programları), üreme sağlığı ve enfeksiyon olguları (pelvik inflamatuvar hastalık, cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar, vajinitler ve dış

gebelik olgularının ayırıcı tanısı), ürojinekoloji ve pelvik taban bozuklukları olguları (üriner inkontinans ve pelvik organ prolapsusu yaşayan kadınlarda ebelik yaklaşımları), perinatal kayıp ve etik/yasal ikilemli olgular (ölü doğum, fetal anomali tespiti, çocuk yaşta gebelikler ve malpraktis iddiaları içeren vakaların deontolojik analizi), bakım süreci kapsamında her bir jinekolojik ve obstetrik olgunun klinik veriler, laboratuvar sonuçları ve hasta hikayesi doğrultusunda bütüncül olarak tanılanması, seçilen karmaşık vaka örnekleri üzerinden NANDA uyumlu ebelik tanıları koyma, girişimleri belirleme ve bakım planlarının sınıf ortamında interaktif olarak tartışılması

SAĞLIKTA TAMAMLAYICI TERAPİLER

Tamamlayıcı ve bütünsel tıp kavramları (temel kavramlar - tamamlayıcı, alternatif ve integratif tıp tanımları, felsefesi, dünyada ve Türkiye'deki yasal mevzuatı, ebelikte kanıta dayalı kullanımı ve sınırları), perinatal dönemde tamamlayıcı terapiler (gebelik, doğum ve doğum sonu süreçlerde güvenli uygulama ilkeleri, endikasyonlar, kontrendikasyonlar ve ebenin yasal sorumlulukları), fitoterapi ve aromaterapi (sağlıkta ve ebelikte sık kullanılan tıbbi bitkiler, uçucu yağlar, bulantı, kusma, konstipasyon, anksiyete ve doğum ağrısı yönetimindeki rolleri, toksisite ve teratojenite riskleri), akupresür ve akupunktur (meridyenler ve akupunktur noktaları, gebelik rahatsızlıklarında, doğum eylemini başlatmada, kontraksiyonları düzenlemede ve ağrı kontrolünde LI4, SP6, BL60 gibi noktaların kullanımı), refleksoloji ve masaj terapileri (ayak/el refleksolojisi, perine masajı, effleurage masajı ve perinatal dönemde gevşeme, dolaşımı düzenleme, laktasyonu uyarma ve ağrıyı azaltma amacıyla kullanımı), zihin-beden müdahaleleri (yoga, meditasyon, nefes egzersizleri, hipnoterapi, doğuma hazırlıkta hypnobirthing ve imgeleme teknikleri), hidroterapi ve termal uygulamalar (doğumda suyun terapötik kullanımı, suda doğum, sıcak-soğuk kompresler ve oturma banyolarının perineal iyileşmedeki rolü), homeopati ve kayropraktik yaklaşımlar hakkında genel bilgilendirme, bakım süreci kapsamında tamamlayıcı terapi kullanmak isteyen veya semptom yönetimine ihtiyaç duyan kadının bütüncül olarak tanılanması, doğum ağrısı çeken veya gebelik anksiyetesi yüksek vaka örnekleri üzerinden NANDA uyumlu ebelik bakım planlarının ve tamamlayıcı yöntem entegrasyonunun tartışılması

EBELİKTE ANTROPOLOJİ

Ebelikte antropoloji kavramı (temel kavramlar - antropolojinin tanımı, tıbbi antropoloji, ebelik felsefesi ve kültürel antropoloji ilişkisi), sağlığın, hastalığın ve bedenin kültürel

inşası, üreme sağlığına antropolojik bakış açısı (doğurganlık, hamilelik ve doğum ritüellerinin farklı kültürlerdeki sembolik anlamları), toplumsal cinsiyet rolleri ve cinselliğin kültürel boyutu, geçiş ritüelleri (hamilelik, doğum, lohusalık ve menopoza geçiş süreçlerindeki kültürel törenler, adetler ve tabular), lohusalık ve kırk uçurma gelenekleri, geleneksel ebelik ve şifacılık sistemleri (farklı toplumlarda yerel ebelik pratikleri, geleneksel doğum yöntemleri ve modern tıp ile etkileşimi), kanıta dayalı ebelik ve zararlı kültürel uygulamaların ayrımı (perinede tuzlama, bebeğe şekerli su verme, kundaklama gibi geleneksel pratiklerin antropolojik ve tıbbi analizi), kültürlerarası ebelik bakımı ve transkültürel modeller (Leininger'ın Kültürel Bakım Teorisi ve ebelikte kullanımı), göç, küreselleşme ve çok kültürlü toplumlarda ebelik hizmetleri (mülteci, göçmen veya etnik azınlık gruplarındaki gebe ve kadınların sağlık inançları ve sağlık hizmetlerine erişim engelleri), tıp otoriteleri ile kadın otonomisi arasındaki kültürel çatışmalar (doğumun tıbbileşmesi ve kurumsallaşmasına antropolojik eleştiriler), bakım süreci kapsamında farklı bir kültürel arka plana veya sağlık inancına sahip kadının bütüncül olarak tanılanması, kültürel tabuları nedeniyle hastane doğumunu reddeden, geleneksel bir uygulamayı ısrarla talep eden veya göçmen olan bir gebe vaka örneği üzerinden NANDA uyumlu kültürlerarası ebelik bakım planlarının tartışılması

VIII. YARIYIL

EBELİKTE LİDERLİK VE YÖNETİM

Liderlik ve yönetim kavramları (temel kavramlar - yönetim, yönetici, lider, liderlik ile yöneticilik arasındaki farklar, ebelik hizmetlerinde liderliğin önemi), yönetim kuramları ve ebelikte kullanımı (klasik, neoklasik, davranışsal ve çağdaş yönetim yaklaşımları), liderlik teorileri ve ebelik pratiklerine yansımaları (özellikler kuramı, davranışsal kuramlar, durumsal liderlik, dönüşümcü ve işlemsel liderlik), sağlık politikaları ve ebelik örgütlenmesi (dünyada

ve Türkiye'de ebelik hizmetlerinin idari yapısı, ulusal ve uluslararası ebelik örgütleri), ebelikte yönetim süreçleri (planlama, örgütlenme, yönettme, koordinasyon ve denetim), insan kaynakları yönetimi (ebelik hizmetlerinde seçme, yerleştirme, oryantasyon, sürekli eğitim ve performans değerlendirme), ebelik iş yükü ve vardiya planlaması (personel ihtiyacının belirlenmesi, hasta sınıflandırma sistemleri ve nöbet çizelgelerinin hazırlanması), kalite yönetimi ve hasta güvenliği (sağlıkta kalite standartları, ebelikte indikatör takibi, tıbbi hataların bildirilmesi ve kök neden analizi), ebelikte risk yönetimi ve kriz yönetimi (klinik risklerin azaltılması, malpraktis savunma stratejileri), değişim yönetimi ve inovasyon (ebelik hizmetlerinde teknolojik ve sistemsel değişim süreçlerine uyum ve direncin kırılması), çatışma yönetimi ve müzakere teknikleri (ekip içi ve multidisipliner çatışmaların analizi ve çözüm yöntemleri), motivasyon teorileri ve iş doyumu (ebelik mesleğinde tükenmişliğin önlenmesi ve motivasyon artırma teknikleri), bakım süreci kapsamında ebelik hizmetlerinin yönetsel ve liderlik boyutlarının tanılanması, kaynak yetersizliği, personel eksikliği veya klinikte değişim direnci yaşanan bir doğumhane/klinik vaka senaryosu üzerinden ebelik liderlik modellerinin ve yönetsel çözüm odaklı bakım/hizmet planlarının tartışılması

GEBELİKTE MADDE BAĞIMLILIĞI

Madde bağımlılığı kavramı (temel kavramlar - bağımlılık, tolerans, yoksunluk sendromu, gebelikte en sık kötüye kullanılan maddeler; tütün, alkol, esrar, kokain, eroin, opioidler, sentetik uyuşturucular ve reçeteli ilaçların kötüye kullanımı), gebelikte madde kullanımının epidemiyolojisi ve tarama yöntemleri (klinik görüşme teknikleri, CAGE, T-ACE gibi gebelikte kullanılan tarama ölçekleri, idrar ve toksikoloji testleri), madde kullanımının maternal ve obstetrik etkileri (malnütrisyon, plasenta previa, ablasyo plasenta, erken membran rüptürü, erken doğum eylemi, preeklampsi, enfeksiyon hastalıkları; HIV, Hepatit B ve C risklerinin artması), madde kullanımının fetal ve neonatal etkileri (intrauterin büyüme kısıtlılığı, konjenital anomaliler, fetal alkol spektrum bozukluğu, neonatal yoksunluk sendromu - NAS, mikrokrani, düşük doğum ağırlığı, ölü doğum ve ani bebek ölümü sendromu), neonatal yoksunluk sendromu (NAS) yönetimi (Finnegan skorlama sistemi, farmakolojik ve non-farmakolojik tedaviler, sakin ve az uyaranlı çevre tasarımı), gebelikte bağımlılık tedavisinde multidisipliner yaklaşımlar (metadon ve buprenorfin ile idame tedavileri, psikososyal destek, AMATEM/ÇAMATEM koordinasyonu), gebelikte madde bağımlılığının yasal ve etik boyutu (çocuk koruma kanunları, adli bildirim zorunlulukları, hasta gizliliği ve damgalanma riskiyle mücadele), bakım süreci kapsamında madde bağımlılığı olan ya da yoksunluk belirtileri gösteren gebenin/yenidoğanın

bütüncül olarak tanılanması, opioid veya alkol bağımlısı bir gebe ve yoksunluk tablosundaki yenidoğan vaka örnekleri üzerinden NANDA uyumlu ebelik risk ve bakım planlarının tartışılması

EBELİKTE ADLİ KONULAR

Adli tıp ve adli ebelik kavramları (temel kavramlar - adli olgu, adli tıp, adli ebelik tanımı, gelişimi, kapsamı ve adli vakalarda ebenin yasal ve mesleki sorumlulukları), ebelik ile ilgili ulusal mevzuat ve yasal düzenlemeler (türk ceza kanunu, türk medeni kanunu, ebelik kanunu, yataklı tedavi kurumları işletme yönetmeliği, ebenin görev, yetki ve sorumlulukları), tıbbi malpraktis ve ceza hukuku (tıbbi uygulama hatası, ihmal, taksirle öldürme ve yaralama, komplikasyon ve malpraktis ayrımı, ebelikte sık karşılaşılan malpraktis iddiaları ve yasal korunma yolları), adli olgularda bildirim yükümlülüğü (sağlık mesleği mensuplarının suçu bildirmemesi suçu, adli ihbar süreçleri, çocuk izlem merkezleri – ÇİM işleyişi), cinsel saldırı olguları ve adli ebelik yaklaşımı (cinsel saldırı tanımı, mağdura yaklaşım ve psikososyal destek, cinsel saldırı muayenesinde dikkat edilecek hususlar, gizlilik ve otonomi ilkeleri), adli delil yönetimi (delil tanımı, türleri, biyolojik deliller; kan, sperm, tükürük, kıl, doku örnekleri, delillerin kurallara uygun toplanması, kurutulması, etiketlenmesi, saklanması, teslimi ve zincirinin korunması), çocuk istismarı ve ihmali (fiziksel, cinsel, psikolojik istismar ve ihmal belirtileri, enstest olguları, çocuk yaşta gebelikler ve adli/yasal bildirim süreçleri), kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddet olguları (şiddete maruz kalan kadının fiziksel ve psikolojik tanılanması, adli rapor hazırlama süreçleri, 6284 sayılı kanun ve koruyucu tedbirler), tıbbi kayıtlarda adli boyutu (partograf, ebelik gözlem formları, onam formları ve kamera kayıtlarının adli belge niteliği, eksik ve hatalı kayıtların yasal sonuçları), bilirkişilik ve tanıklık (ebelerin mahkemelerde bilirkişi ve tanık olarak rolleri, hakları ve uyması gereken kurallar), bakım süreci kapsamında adli risk taşıyan veya şiddet/istismar mağduru olan kadının, gebenin ve yenidoğanın bütüncül olarak tanılanması, çocuk yaşta gebe kalmış bir adolesan, cinsel saldırıya uğramış bir kadın veya doğum travması sonucu malpraktis iddiası bulunan karmaşık adli vaka örnekleri üzerinden NANDA uyumlu ebelik adli bakım planlarının ve yasal süreçlerin tartışılması

IX. YARIYIL

EMZİRME DANIŞMANLIĞI

Danışmanlık ve emzirme danışmanlığının önemi dinleme ve öğrenme emzirmede özyeterlilik, memenin anatomisi, laktasyonun fizyolojisi ve süt üretimi, anne sütünün içeriği, emzirme öyküsü alma, emzirmeye annenin hazırlanması, emzirmeyi değerlendirme, bebek dostu hastane uygulaması, mama kodu, meme sorunları ve baş etme konusunda danışmanlık, meme bakımı, emzirme teknikleri, özel durumlarda emzirme ve danışmanlık, çalışma hayatı ve emzirme danışmanlığı, sütün sağılması ve saklanması, emzirme uygulamalarında geleneksel yaklaşım, sütannelik ve sütü arttıran uygulamalar, emzirme ve laktasyonda kanıt temelli uygulamalar, emzirme politikaları ve süt bankacılığı

EBEVEYNLİĞE HAZIRLIK

Ebeveynlik kavramı ve ebeveynliğe hazırlığın önemi, yetişkin eğitimi ilkeleri ve yetişkin öğrenme teorileri, ebeveynlik rollerinin psikososyal boyutu, gebelik döneminde ebeveynlik rollerine geçiş ve uyum süreci, aile dinamikleri ve eşler arası rol dağılımı, prenatal (doğum öncesi) ebeveyn eğitiminin planlanması ve yapılandırılması, ebeveynliğe hazırlık sınıfları ve doğuma hazırlık felsefeleri, anne ve baba adayının psikolojik olarak doğuma ve bebeğe hazırlanması, ebeveynlik öyküsü alma ve riskli durumların belirlenmesi, bebek dostu hastane ve bebek dostu aile uygulamaları çerçevesinde ebeveynlik, toplumsal cinsiyet rolleri ve babanın ebeveynlik sürecine katılımı (babalık rolü), ebeveynlikte karşılaşılan güçlükler (postpartum depresyon, ebeveyn tükenmişliği) ve baş etme mekanizmaları konusunda danışmanlık, güvenli bağlanma teorileri ve anne-baba-bebek arasında güvenli bağlanmanın tesisi, bebek bakımı (banyo, göbek bakımı, giydirme, alt değiştirme), yenidoğan davranış kalıpları, ağlama krizleri ile baş etme ve bebek yatıştırma teknikleri, özel durumlarda ebeveynlik (çoğul gebelikler, prematüre bebek ebeveynliği, evlat edinme, engelli çocuk ebeveynliği), çalışma hayatı ve ebeveynlik dengesi, işe dönüş sürecinde bebek bakımının planlanması, çocuk büyütmeye geleneksel yaklaşımlar ve kültürel inanışlar, ebeveynlik uygulamalarında kanıt temelli yaklaşımlar, ulusal ve uluslararası ebeveynlik politikaları, çocuk hakları ve yasal ebeveyn izinleri.

DEZAVANTAJLI GRUPLARDA CİNSEL SAĞLIK VE ÜREME SAĞLIĞI

Dezavantajlılık kavramı ve cinsel sağlık/üreme sağlığı (CSÜS) ile ilişkisi, sağlıkta eşitsizlikler ve hak temelli yaklaşımlar, dezavantajlı grupların cinsel sağlık ve üreme sağlığı gereksinimlerinin belirlenmesi, göçmenler, mülteciler ve sığınmacılarda üreme sağlığı sorunları ve kültürel hassasiyetler, düşük sosyoekonomik düzeydeki bireylerde CSÜS hizmetlerine erişim bariyerleri, kırsal bölgede yaşayan kadınların üreme sağlığı sorunları ve danışmanlık, engelli bireylerde (fiziksel, zihinsel ve işitsel/görsel) cinsel sağlık, üreme hakları ve ebelik bakımı, adölesanlar ve gençlerde cinsel sağlık sorunları, erken yaşta evlilikler ve istenmeyen gebeliklerin önlenmesi, ileri yaş kadın sağlığı ve menopoz döneminde cinsel sağlık danışmanlığı, cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar (CYBE) ve risk altındaki gruplarda (seks işçileri, damar içi madde bağımlıları) korunma yöntemleri, LGBTQ+ bireylerde cinsel sağlık, toplumsal cinsiyet kimliği ve kapsayıcı ebelik yaklaşımı, ceza infaz kurumlarındaki (cezaevindeki) kadınların üreme sağlığı sorunları ve hijyen yönetimi, mevsimlik tarım işçilerinde aile planlaması ve prenatal bakım yetersizlikleri, toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, ev içi şiddet ve cinsel istismara maruz kalan kadınlarda danışmanlık ve kriz yönetimi, dezavantajlı gruplarda CSÜS öyküsü alma ve kültürel yeterlilik geliştirme, özel durumlarda (doğal afetler, pandemiler ve insani kriz dönemleri) üreme sağlığı hizmetlerinin sürdürülebilirliği (MİSP - Minimum Başlangıç Hizmet Paketi), geleneksel zararlı uygulamalar (kadın sünneti, çocuk yaşta gebelikler) ve kanıta dayalı ebelik yaklaşımları, ulusal ve uluslararası cinsel sağlık politikaları, üreme hakları ve dezavantajlı gruplara yönelik yasal mevzuatlar.

X. YARIYIL

EVİLİK ÖNCESİ DANIŞMANLIK

Evlilik öncesi danışmanlık kavramı ve danışmanlığın önemi, yetişkin cinsel sağlığı eğitimi ve iletişim becerileri, evlilik öncesi dönemde cinsel sağlık ve üreme sağlığı (CSÜS) hakları, eş seçimi ve evliliğe psikososyal uyum süreçleri, evlilik öncesi cinsel sağlık öyküsü alma ve risk faktörlerinin belirlenmesi, aile planlaması yöntemleri, kontraseptif seçenekler ve kişiye özel yöntem danışmanlığı, gebelik öncesi (prekonseptüel) bakım, beslenme, yaşam tarzı

değişiklikleri ve folik asit desteği, akraba evlilikleri ve genetik geçişli hastalıklar (Talasemi, Spinal Müsküler Atrofi - SMA, Kistik Fibrozis vb.) için tarama programları ve genetik danışmanlık, cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar (CYBE) taramaları (HIV, Hepatit B, Hepatit C, Sifiliz) ve korunma yolları, kan uyuşmazlığı (Rh uygunsuzluğu) ve izoimmünizasyon yönetimi, evlilik öncesi cinsel işlevler, ilk gece korkusu (vajinismus) ve cinsel mitler konusunda danışmanlık, toplumsal cinsiyet eşitliği, ev içi rollerin paylaşımı ve eşler arası şiddeti önleme mekanizmaları, doğurganlığın korunması ve üreme sağlığını tehdit eden çevresel faktörler, kronik hastalığı olan (Diyabet, Hipertansiyon vb.) bireylerde evlilik öncesi üreme sağlığı yönetimi, evlilik öncesi danışmanlıkta kültürel yaklaşımlar ve geleneksel inanışlar, evlilik öncesi bakım ve danışmanlıkta kanıt temelli ebelik uygulamaları, Sağlık Bakanlığı evlilik öncesi tarama programları, ulusal politikalar ve yasal mevzuatlar.

SAĞLIK POLİTİKALARI

Sağlık politikası kavramı, kapsamı ve halk sağlığı ile ilişkisi, sağlık politikası analizi teorileri ve politika belirleme süreçleri (gündem oluşturma, politika tasarlama, uygulama ve değerlendirme), sağlık sistemleri ve modelleri (Beveridge, Bismarck, Ulusal Sağlık Sigortası ve Cepli Modeller), dünyada ve Türkiye’de sağlık politikalarının tarihsel gelişimi, Türkiye’de Sağlıkta Dönüşüm Programı ve ebelik/hemşirelik mesleğine yansımaları, anne ve çocuk sağlığı politikaları, üreme sağlığı ve cinsel sağlık politikalarının ulusal ve uluslararası düzlemde incelenmesi, sağlık hizmetlerinin finansmanı, genel sağlık sigortası ve geri ödeme sistemleri, küreselleşme ve küresel sağlık politikaları (Dünya Sağlık Örgütü, UNICEF, UNFPA ve Dünya Bankası’nın rolü), sağlıkta eşitsizlikler, sosyal belirleyiciler ve dezavantajlı gruplara yönelik sağlık politikaları, temel sağlık hizmetleri ve koruyucu sağlık politikalarının önemi, sağlık insan gücü politikaları, ebelik mesleğinin profesyonelleşmesi ve rollerinin yasal mevzuattaki yeri, sağlık hukukunun temel ilkeleri, hasta hakları ve çalışan güvenliği politikaları, sağlık politikalarında etik ve biyoetik yaklaşımlar, tıp ve sağlık teknolojileri yönetimi, yapay zekâ ve dijital sağlık politikaları, göç ve olağanüstü durumlarda (pandemi, afetler) sağlık politikaları ve kriz yönetimi, sağlık politikalarının geliştirilmesinde kanıt temelli yaklaşımlar ve sağlık araştırmalarının rolü, ulusal sağlık eylem planları, sürdürülebilir kalkınma amaçları (SKA) ve sağlık hedefleri.

SAĞLIKTA SANAT UYGULAMALARI

Sağlıkta sanat kavramı, tarihsel gelişimi ve bütüncül bakım (holistik bakım) ile ilişkisi, sanatın iyileştirici gücü ve nörobiyolojik temelleri (sanatın beyin ve hormonlar üzerindeki etkisi), ebelik ve hemşirelik bakımında estetik boyut ve sanatsal farkındalık, hastane mimarisi, şifa veren tasarımlar (healing environments) ve görsel sanatların klinik ortamlarda kullanımı, müzik terapi ve ebelikteki yeri, doğum ağrısı yönetiminde ve anksiyete azaltmada müziğin kullanımı, görsel sanatlar (resim, heykel, ebru) ile terapi, kronik hastalıklarda ve palyatif bakımda sanatsal aktivitelerin rolü, yazı ve bibliyoterapi (okuma yoluyla terapi), gebelikte ve lohusalıkta ekspresif (ifade edici) yazı uygulamaları, sahne sanatları ve drama (psikodrama, yaratıcı drama), ebelik eğitiminde ve hasta empatisini geliştirmede dramanın kullanımı, dans ve hareket terapisi, gebelik dönemi egzersizleri ve doğuma hazırlıkta dansın (örneğin oryantal, içgüdüsel dans) kullanımı, çocuk sağlığında sanat uygulamaları, pediatri servislerinde oyun ve sanat aktiviteleri, dezavantajlı gruplar ve ruh sağlığı hastalarında sanatla rehabilitasyon, sağlık çalışanlarında tükenmişliği önleme ve şefkat yorgunluğu ile baş etmede sanatın kullanımı, sanat terapilerinde etik ilkeler, hasta mahremiyeti ve sınırlar, kanıta dayalı ebelik ve sağlık uygulamalarında sanatın yeri (klinik araştırmalar ve sonuçları), ulusal ve uluslararası platformlarda sağlıkta sanat politikaları, hastane tabanlı sanat programları ve projeleri.